

Eugenio Barba s-a retras

Care era atmosfera festivalului?

La Cairo am descoperit o lume pe care nu o cunoșteam și pe care o respect. Am crezut că merg într-o țară din lumea a treia, dar m-am înșelat. Egiptul este, cumva, Franța Africii. Este o țară care nu are nici un complex în ceea ce privește cultura lumii, pentru că acolo sunt piramidele și ceva mai vechi nu există. Egiptenii sunt civilizați, sufletești, sunt altfel decât noi, sunt centrați pe inimă, nu pe cap. De aceea, sunt gălăgioși, amenințatori, deosebit de calzi. Anul acesta au participat la concurs 18 țări, iar în afara acestuia vreo 60 au avut trupe care au susținut reprezentații. În circa zece teatre din Cairo se jucau spectacole de dimineața până seara. Nici un spectacol nu era tradus la cască, se juca în limba țării respective, dar cu toate acestea sălile au fost arhipline. Pentru că public există. Primul lucru care mi s-a spus când am coborât din avion a fost că la Cairo nu este nevoie de reclamă. Oamenii vorbesc între ei și este destul ca cineva să facă o afirmație într-un capăt al orașului și mâine toată lumea știe. Există deja fani ai festivalului. E o lume normală. Juriul era condus de Philip Arnout, un om de teatru american. Din el mai făceau parte actori, regizori din Franța, Grecia, Polonia, China, Argentina, Algeria, Italia, Egipt, România, Olanda... Premiul nu constă în bani, ci într-o diplomă și o statueta. E ca pe vremea Greciei antice, când se primea ca premiu o piele de țap. Atât. Am văzut și un spectacol regizat de Eugenio Barba. A fost un adevărat experiment teatral, susținut de o singură actriță, cu mari posibilități interpretative, vocale și motorii, o magie petrecută la vedere: o persoană care nu avea o poveste, ci trecea prin niște stări. El s-a retras din concurs în ultima clipă. Pot fi două răspunsuri, cel dat de Barba, care a spus că el are, totuși, un palmares și nu are rost să participe la concurență cu niște debutanți, sau este posibil ca Barba să-și fi dat seama că nivelul festivalului este cu adevărat ridicat și că s-ar putea ca nu el să fie primul cotel. Regulile sunt foarte stricte. O țară nu

Între 1 și 11 septembrie a avut loc la Cairo Festivalul internațional de teatru experimental – CIFET –, la care Florin Zamfirescu a fost invitat să facă parte din juriu. A aflat că este primul român din juriul acestui festival și că Gabriel Fătu, membru al trupei D'AIA, condusă de Chris Simion, a obținut aici, în urmă cu un an, premiul de interpretare masculină.

poate lua două premii, ba mai mult, o țară care a luat anul precedent un premiu poate participa la festival numai în afara concursului. Așa s-a întâmplat cu trupa D'AIA, care, în alte condiții, cred că ar fi luat un premiu. A sculat sala în picioare. O trupă despre care în România nu se știe nimic. Ceea ce este foarte trist. La Cairo am învățat foarte multe lucruri. În primul rând am aflat că teatrul experimental face parte din anticamera sau laboratorul de lucru al oricărui teatru profesionist.

Ce fel de texte au fost reprezentate?

Electra, Romeo și Julieta, adică piese clasice, cunoscute, dar puse în scenă în mod experimental (cu un decor unic pe toată durata reprezentației, cu actori care joacă mai multe roluri etc.), dar mai erau și spectacole care nu aveau la bază o piesă scrisă, ci erau concepute de actori în timpul lucrului. Experimentale erau de foarte multe ori decorurile. În **Romeo și Julieta** (Teatrul „Atlantis” din Ungaria) era o pânză imensă, foarte elastică, pe care, sub care și pe lângă care actorii jucau. Astfel, pânza aceea devenea decor. Câțiva actori creau dealuri, văi, iar Romeo și Julieta călcau pe trupurile lor. Alte spectacole erau bazate pe sunet. Într-un spectacol egiptean erau reproduse sunetele deșertului cu ajutorul unor aparate diverse, inedite pentru noi, europenii.

Despre premii?

Marele Premiu al festivalului a fost luat de Palestina cu **Stories under occupation**. Spectacolul pune problema războiului. Personajele, palestinieni, anunțau că nu mai vor să devină titluri de ziare, nu mai vor să trăiască în incertitudine. Acțiunea

se petrece pe o scenă imensă, plină de ziare, dintre care răsăreau vreo șase sau șapte actori excelenți, care ne-au impresionat. Premiul pentru cea mai bună interpretare feminină i-a revenit unei actrițe din Spania – Charo Sojo –, pentru rolul titular din **Electra**. Un spectacol ultramodern, cu un decor construit din căzi de baie, care deveneau pietre imense dintr-un zid al unei cetăți. Egiptul a participat cu două spectacole, dar nu a luat nici un premiu. Unul era interesant; totul se petrecea la vedere. Regizorul era pe scenă și dirija spectacolul. Greșeala lui a fost că nu a creat niciodată, pe parcursul repre-

Electra (Spania)

Guernica (Spania)

zenitației, relații cu publicul. Totul se petrecea acolo, între ei, ca și când cortina ar fi fost trasă. Premiul de interpretare masculină a fost luat de un actor din Tunisia – Al-Monsef Al-Sayem –, care a interpretat un monolog: **The Perplexed Saw**. Era un adevărat performer, în jur de 50 de ani.

Cum arătau teatrele din Cairo?

Nu avem în România un teatru atât de bine pus la punct ca ale lor! Teatrele (la Cairo sunt aproximativ 20-25) au săli precum cea mare a Naționalului bucureștean, sau, dimpotrivă, foarte mici. Am văzut platouri unde spectatorii stăteau împreună cu actorii pe niște perne, în cerc. Acolo nu există un teatru care să nu aibă în primul rând aer condiționat, care să mențină o temperatură normală. Este o investiție, dar cred că și în România, unde există temperaturi de 45 de grade, am merita să avem asemenea condiții. Uneori teatrele sunt înconjurate de niște grădini

arabe, de o frumusețe specială, cu fântâni țâșnitoare, numai marmură, faianță și de un mare lux.

Se joacă în spații neconvenționale?

Singurul spectacol care s-a jucat în afara unei săli de teatru a fost cel polonez, susținut în curtea unui teatru. Probabil că nici nu au nevoie de așa-zisele spații neconvenționale. Fiecare teatru are câte patru-cinci săli diferite. Am văzut un spectacol jucat chiar într-un teatru plutitor. Era o construcție pe Nil, pe niște bacuri, un fel de bărci imense pe care erau platforme acoperite. Pot folosi spații neconvenționale, dar nu este nevoie, au foarte multe spații teatrale amenajate în care pot crea și pot juca orice.

Ați observat o anumită tendință în teatrul experimental?

La acest festival mi-am dat seama că nu este nimic nou sub soare, că fiecare generație își caută drumul și că teatrul devine tradițional după ce a fost experimental. Se caută permanent forme noi. Spectacolul austriac care a luat premiul pentru regie (**Neben Sonnen**) folosea tehnica filmului. Erau actori pe scenă și, concomitent, rula o proiecție pe un ecran. Se puneau problema iubirii, a corsetului pe care dragostea maternă îl înfășoară în jurul tănărului care devine dependent și, din cauza asta, veriga nu se rupe și omul nu-și poate căuta și căpăta libertatea. Până la urmă nu știi de partea cui să fii, a copiilor sufocați de iubire sau a părinților care îi iubesc.

Dacă ar fi să trag o concluzie, aș spune că mai interesantă este tematica teatrului experimental, nu forma, pentru că forma este destul de cunoscută. Tematica începe la un moment dat să pună semne de întrebare și să deschidă drumuri.

Au predominat spectacolele cu un caracter vizual pronunțat?

Nu, multe erau chiar prea vorbite și, culmea, cele predominant vizuale nu au luat nici un premiu. Dar am mai fost anul acesta la un festival, în Croația, unde am văzut **Visul unei nopți de vară**, un spectacol interesant al unei trupe franceze. Era jucat de actori de circ, fără text. Text aveau doar meșteșugarii care pregăteau spectacolul pentru nunta ducelui. Se juca într-un stadion de fotbal cu toată instalația necesară și cu Puck care zbura prin aer. Avea loc la miezul nopții, artificiile țâșneau, iar scenele dintre Oberon și Titania erau jucate de mari actori de circ francezi, pe catalige, care aveau, astfel, zece metri înălțime. Cea mai fabuloasă scenă era cea din pădure, dintre cei patru îndrăgostiți, care se petrecea pe o șină cu vagonete, fiecare reprezentând câte un pat și aproape că nu se poate povesti ce se întâmpla acolo în condiții de circ. A fost într-adevăr un spectacol experimental, scos din sfera teatrului tradițional și transpus în zona în care corporalitatea, gestica sunt duse la extrem.

A consemnat
Alina Mang

talon de abonament

pentru România

3 luni ■ 30 000 lei

6 luni ■ 60 000 lei

pentru Europa

3 luni ■ 20 USD

6 luni ■ 39 USD

12 luni ■ 70 USD

pentru America

3 luni ■ 20 USD

6 luni ■ 39 USD

12 luni ■ 68 USD

începând cu luna

Am plătit prin mandat postal numărul

în contul nr. 0124378914 deschis la banca
ING BARINGS pentru SC NDC SRL București,
Oficiul Poștal nr. 33 C.P. 130

Talonul de abonament împreună cu dovada
plății vor fi trimise pe adresa: SC NDC SRL,
Oficiul poștal nr 33, Cp 130, sector 1, București

ATENȚIE!

Plata abonamentului se face până la data de 20
a lunii, acesta fiind onorat în luna imediat următoare.
Pentru informații suplimentare contactați-ne la tel:
(01) 223 21 00 sau 223 21 01

Nume _____

Prenume _____

Sex _____ Vârsta _____ Ocupația _____

Adresa _____

Localitate _____ Județ _____

Cod Poștal Telefon

Data _____ Semnătura _____